

Andrzej Grzymkowski

Modła, gm. Wiśniewo, woj. ciechanowskie

Informator Archeologiczny : badania 15, 147-148

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

liczne /bez kości/ i 19 o obrządku inhumacyjnym. Na szczególne podkreślenie zasługuje duża ilość grobów młodych osobników. Odkryto dalszych 7 pochówków niemowląt w osobnych jamach i dwoje pochowanych z matką. Jedno dziecko złożono prawdopodobnie na płytkim koszu w grobie typu niszowego.

Interesująco przedstawiają się dalsze materiały do obrządku pogrzebowego. Stwierdzono: w trzech przypadkach złożenie do grobu jedynie dolnych części zwłok kobiet /miednica i kończyny dolne/, w dwóch kości bezładnie w jamach o wymiarach odpowiadających standardowym szkieletom osobników dorosłych, w jednym przypadku tułów zastąpiono kośćmi młodej krowy, zachowując naturalny układ części dolnej szkieletu zmarłej, w jednym zmarła "trzymała" czaszkę i drobne kości tułowia w ręku na brzuchu - towarzyszyły jej jeszcze dwie inne czaszki oraz w jednym żuchwę zastąpiono fragmentem żuchwy konia.

Nad grobem nr 15 stwierdzono obecność budowli typu szałasowego, obłożonej gliną - zarejestrowano kilkadziesiąt fragmentów polepy z odcisniętymi elementami konstrukcyjnymi.

Potwierdzają się zaobserwowane wcześniej reguły co do wyposażenia. Na szczególną uwagę zasługuje zespół narzędzi tkackich wykonany z kości. W grobie nr 36 na żelaznych elementach stroju zachowały się resztki tkaniny o prostych splotach.

W jednym przypadku układy stratygraficzne sugerują wyrobienie pochówku. Wkop rabunkowy uszkodził lewą stronę klatki piersiowej zmarłej, a w jego obrębie znaleziono pojedyncze paciorki z naszyjnika, który zerwał się prawdopodobnie w czasie kradzieży i część paciorków zatrzymała się również na kręgach szyjnych.

Na stanowisku występują materiały kultury wołyńsko-lubelskiej ceramiki malowanej.

Materiały przechowywane są w Zakładzie Archeologii UMCS.

Badania będą kontynuowane.

MODŁA, gm. Wiśniewo
woj. ciechanowskie

Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej
w Mławie

Badania prowadził mgr Andrzej Grzymkowski, Finansował WKZ w Ciechanowie. Szósty sezon badań. Cmentarzysko ciałopalne i szkieletowe. Okres rzymski, I-IV w. /z dominacją pochówków wczesnych/. Kultura przeworska oraz elementy kultury wielbarskiej.

Przebadano teren o powierzchni 1,325 m², odkrywając 75 obiektów. Były to przede wszystkim groby ciałopalne; jamowe i popielnicowe, głównie obsypane stosem. Poza tym stwierdzono kilka pochówków szkieletowych, w tym jeden cząstkowy. Zarejestrowano również jamy i pojedyncze głązy towarzyszące pochówkom. Wystąpił także jeden grób ciałopalny, bezpopielnicowy, ze stellą w środku grobu. Część grobów była uszkodzona przez okopy i doły z pierwszej wojny światowej.

Do najwcześniejszych datowanych obiektów na cmentarzysku należy odbyty w 1981 r. grób męski, popielnicowy, obsypany stosem, oznaczony nr 53/81, datowany na przełom er, zawierający w czarnej popielnicy poza kośćmi: umbo z wyodrębnionym kolcem i nitami, dwa groty od włóczni i oszczepu, imacz, brzytwę, nóż, szydło - wszystko z żelaza. Poza tym w jamie grobowej znaleziono dwie żelazne sprzączki, w tym jedną ósemkowatą. Popielnica przykryta była czarnym naczyniem odwróconym do góry dnem. Łączna ilość naczyń glinianych w grobie - 5-6 sztuk.

Do najpóźniejszych obiektów należy bogato wyposażony także w tym sezonie grób żeński, szkieletowy, orientowany na linii N-S, głową na północ, datowany na IV wiek. Wyposażenie: naczynnik złożony z 25 sztuk paciorków szklanych różnego typu i barwy, para pięknie wykonanych brązowych zapinek kuszowatych, o "trójpalczastych" ramionach i główce - po jednej przy każdym obojczyku, brązowa szpila laseczkowa z drewnianym futerałem, naczynie gliniane z żelaznym nożem w środku, owalna sprzączka żelazna oraz fragmenty grzebienia łączonego nitami brązowymi - na wysokości klatki piersiowej i pasa.

Niektóre pochówki szkieletowe nie posiadały żadnego wyposażenia lub tylko ceramikę. Duże czarne naczynia, występujące głównie jako popielnice, aczkolwiek nie tylko, znajdowały się w grobach datowanych wyłącznie na wczesny okres rzymski.

Ponadto 30 grobów posiadało dodatkowe wyposażenie poza mniej lub bardziej liczną ceramiką. Najbardziej charakterystyczne to: wczesne zapinki typu A-68, zapinki oczkowe typu A-57-59, zapinki kuszowate, w tym z jęczminkowatym zaczepem, okucia pasa, sprzączki - wszystko z brązu. Z kolei z żelaza: zapinka trąbkowata odmiany 1 wg T. Liany, noże, w tym również sierpikowate, brzytwy, szydła, dłutka, zminiaturyzowane narzędzia pracy, a także przęśliki gliniane, paciorki szklane różnego typu i barwy, "kamyki" szklane do gry, fragmenty pucharu szklanego zdobionego szlifowanymi owalami, kamienna osełka.

Materiały znajdują się w Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej w Mławie.

Badania będą kontynuowane.

MOŁTOWO, gm. Gościno
woj. koszalińskie
Stanowisko 2

Uniwersytet im. Adama
Mickiewicza w Poznaniu
Katedra Archeologii